

Ο γονεϊκός ρόλος γθες και σήμερα. Τι έχει αλλάξει.

Και τώρα γονείς!

Ένας νέος ρόλος, μια νέα ιδιότητα, κάτι καινούργιο αρχίζει. Θα είμαι κάτι το οποίο δεν έχω μάθει να είμαι. Απλά γίνομαι και καλούμαι να ανταποκριθώ με επάρκεια στον ρόλο μου. Διότι, θέλω να είμαι καλός γονιός. Άραγε, υπάρχει καλός γονιός? Ας θυμηθούμε τους δικούς μας γονείς. Τι μας έδωσαν, τι θα θέλαμε να μας είχαν δώσει, τα παράπονά μας κλπ.... Τι θυμόμαστε από τον τρόπο που μας μεγάλωσαν οι δικοί μας? Οι περισσότεροι – εκτός από κάποιες ιδιαίτερες περιπτώσεις- θυμόμαστε τον κόπο και την αγωνία τους να μας μεγαλώσουν, να μας κάνουν καλούς ανθρώπους. Και όταν μπαίνουμε και εμείς στην θέση τους, κατανοούμε περισσότερο και μένουμε μόνο στα θετικά.

Για σκεφτείτε, λοιπόν, πόσο άδικο και ουτοπικό θα λέγαμε, είναι να απαιτούμε από τον εαυτό μας -για κάτι που δεν έχουμε εκπαιδευθεί να γίνουμε- να είμαστε καλοί, κι όταν δεν το καταφέρνουμε να αισθανόμαστε ενοχές κλπ.

Καλός γονιός δεν υπάρχει, αρκετά καλός γονιός, όμως, είναι αυτός που προσπαθεί διαρκώς για την ομαλή και φυσιολογική ανάπτυξη των παιδιών του. Κι ο καθένας προσπαθεί με τα δικά του μέσα και εργαλεία.

Άραγε, στην παραδοσιακή κοινωνία οι γονείς αναρωτιόνταν το ίδιο πράγμα? Για σκεφτείτε τους παππούδες και τις γιαγιάδες σας. Τους έτρωγε η αγωνία αν θα είναι καλοί γονείς? Όχι, φυσικά.

Στην παραδοσιακή κοινωνία η οικογένεια λειτουργούσε σαν μια ομάδα, που όλοι μαζί έπρεπε να ανταποκριθούμε στις ανάγκες μας, ώστε να επιβιώσουμε. Δεν υπήρχαν τα μέσα κι ο στόχος ήταν να δουλέψουμε για να ζήσουμε. Έτσι, από πολύ μικρά τα παιδιά αναλάμβαναν ευθύνες και είχαν αρμοδιότητες. Μάθαιναν να γίνονται αυτόνομα, έφευγαν πιο νωρίς από το σπίτι για να σπουδάσουν ή να εργαστούν στην πόλη. Η συναισθηματική επικοινωνία μεταξύ των μελών ήταν περιορισμένη είτε δεν υπήρχε καθόλου.

Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, ότι η εκπαίδευση που έχει ένας γονιός, είναι αυτή που έχει πάρει από τους δικούς του γονείς. Όμως, επειδή οι κοινωνικές συνθήκες αλλάζουν διαρκώς, επειδή τα ερεθίσματα που δέχονται τα παιδιά σε κάθε εποχή είναι διαφορετικά και ολοένα αυξάνουν, οι νέοι κάθε φορά γονείς χρειάζεται να είναι αρκετά ενημερωμένοι, ευαισθητοποιημένοι και να προσπαθούν διαρκώς για την διατήρηση της θέσης τους και του ρόλου τους, ως γονείς.

Πλέον, τα πάντα αλλάζουν, διαφοροποιούνται, σ' ένα κόσμο που συνεχώς αλλάζει, εμείς δεν μπορούμε να μένουμε αμετακίνητοι σε όσα έχουμε μάθει από τις μαμάδες και τις γιαγιάδες μας. Χρειάζονται νέα παπούτσια για να είμαστε αρκετά καλοί γονείς, παπούτσια που θα τα φτιάχνουμε και θα τα ξαναφτιάχνουμε.

Επίσης, στην παραδοσιακή κοινωνία τα πράγματα ήταν δοσμένα, ξεκάθαρα και απλά. Οι ρόλοι ήταν μοιρασμένοι, ο καθένας ήξερε τι πρέπει να κάνει. Αυτό πρόσφερε μια ασφάλεια, σταθερότητα και όχι πολύ προβληματισμό και ερωτήσεις τύπου 'το κάνω καλά'? Αντίθετα, σήμερα, όπου οι ρόλοι, λόγω της κοινωνικής αλλαγής και της μεταβιομηχανικής ανάπτυξης, είναι σε πλήρη σύγχυση, ψάχνουμε να βρούμε ποιος θα κάνει τις δουλειές στο σπίτι, ποιος θα ασχοληθεί με το παιδί, ποιος θα φέρει περισσότερα λεφτά σπίτι κοκ. Γεννιούνται πολλά ερωτήματα, λοιπόν, όπου καλούμαστε δυστυχώς ή ευτυχώς να τα απαντήσουμε μόνοι μας. Διότι συνταγές δεν υπάρχουν, αφού κάθε οικογένεια είναι μοναδική, έχει τους δικούς της κανόνες, το δικό της σύστημα αξιών.

Στο πέρασμα από την παραδοσιακή/εκτεταμένη οικογένεια στην πυρηνική αυτό που έγινε ήταν η οικογένεια να αποκτήσει παιδοκεντρικό χαρακτήρα και μορφή. Όλοι στράφηκαν στο παιδί, τι είναι καλό για το παιδί, να του προσφέρουμε τα πάντα, όσα μπορούμε κι όσα δε μπορούμε και οι γονείς θυσιάζονται για το παιδί, αφήνοντας πίσω τους εαυτούς τους να παρακμάζουν πολλές φορές. Βέβαια, αυτό μόνο καλό δε κάνει στο παιδί.

Σήμερα, μιλάμε για γονείς με ανάγκες εξίσου σεβαστές και αποδεκτές, όσο είναι και οι ανάγκες των παιδιών. Σήμερα, οι γονείς για να μπορούν να κάθονται καλά στο ρόλο τους, για να μεγαλώσουν υγιή και αυτόνομα παιδιά, χρειάζεται να φροντίσουν και τους εαυτούς τους.

Σήμερα, έχουμε καταλάβει, πια, ότι το καλύτερο μάθημα που έχουμε πάρει από τους γονείς μας είναι οι ίδιοι οι γονείς μας. Διότι, μαθαίνουμε από αυτό που βλέπουμε και αισθανόμαστε κι όχι από αυτό που μας λένε και ακούμε.

Ελευθερία Αραβανή, ψυχολόγος, συστημική θεραπεύτρια

Δημοσιεύτηκε στο www.psychodromio.blogspot.gr στις 07.03.2012